

ОНО ШТО У СЕБИ НОСИМ *НИКО НЕ МОЖЕ ДА МИ УЗМЕ*

Пијанисткиња и композиторка Марина Арсенијевић, која већ 20 година живи и ствара у Америци, открива како се у њој спајају невероватне крајности које је подједнако мотивишу, признаје да је љубав у свему почетни мотив и да се свему ономе што воли предаје до краја свог бића

Пише ГОРДАНА МАШИЋ
Фото LAURIE TENNENT

Пут до успеха пијанисткиње и композиторке Марине Арсенијевић водио је из Панчева, града у коме је рођена преко Београда до Њујорка и даље у уметничко освајање осталих светских метропола. Клавир је почела да свира са само четири године, а већ са девет наступала је у Дому армије где ју је слушало две хиљаде људи. Деведесетих се подједнако причало о њеном физичком изгледу и уметничким квалитетима, а штампа је о њој писала као о секс симболу класичне музике. Свуда ју је пратио клавир и бескрајна вера у таленат. Из ушушканог живота у Београду, 10. јуна 1999. године, првог дана по престанку бомбардовања, стиже на северноамерички континент. Само годину дана потом, сви њени концерти помпезно су најављивани и уследило је освајање света... Од почетка каријере, каже, носила је звуке Србије и Балкана у себи и трагала за својим специфичним музичким изразом који би дефинисао њено порекло и културу земље из које је потекла. Марина је освојила свет, а њено срце освојио је угледни онколог и професор др Доналд Брон са којим је у Блумфилд Хилсу и Менхетну засновала је породицу. Ова талентована уметница и даље је атрактивна. Лепота избија из сваког њеног покрета, осмеха, очију, стаса... Рекло би се да је снажнија, задовољнија и успешнија него икад. Прослављена српска пијанисткиња после три године поново ће наступити у Србији, изводећи перформанс у ком ће уживати љубитељи класичне музике. Следеће године, 28. јула у плану је њен концерт на Калемегдану, који би снимала америчка телевизија *PBS*. Биће то спој класике са џезом и поп нумерама, где ће представити ауторске композиције: *Ми смо сви једно под Сунцем*, *Балканску свиту*, *Цигане* и *Теслину рапсодију* у комбинацији са Гершвиновом *Рапсодијом у главом*.

Поводом сећања на 28. јул 1918. године, дан када се српска застава завиорила на Белој кући, уместо концерта који је требало да одржите у Београду, публици сте поклонили *Балканску свиту*, концерт који се може погледати на Јутјубу, Инстаграму и на вашој Фејсбук страници. О каквој музици је реч?

Од почетка моје музичке каријере носила сам звук Србије и Балкана у себи. Од доласка на северноамерички континент нисам имала дилему да је моја мисија да свету

Bösendorfer

представим српску музичку баштину и да кроз музику спајам различите културе, народе и религије. Мој први концерт у Карнеги холу 2003. године био је спој класичне музике и мојих композиција инспирисаних турбулентном историјом Србије и Балкана. Врло брзо ме је приметила и америчка телевизија *PBS*, која у свом саставу има чак 345 канала. Предложили су да сниме мој концерт за њихов серијал *Great Performances*, за који су снимали и Павароти, Бочели, Сара Брајтман... Заједно смо одлучили да се концерт снимим у Ајзенхауер холу на чувеној војној академији са оркестром *West Point* и хором њихових кадета. За своје композиције које сам извела на овом концерту номинована сам за престижну *Emmy* награду, и до сада га је видело преко 180 милиона гледалаца у САД и проглашен је за најдуже емитован концерт на *PBS TV Network*. Тада је настала и моја композиција *Балканска свита*, која је спој српске традиционалне музике, песама *Ајде Јано коло да играмо* и *Камен цвет* са Косова коју је изводила Неџмије Пагаруша.

Подржали сте иницијативу Јустине Пупин да се 28. јул, у част Вилсона и Пупина, прогласи за Дан пријатељства Срба и Американаца и да се тај датум обележава сваке, а не сваке стоте године. Зашто вам се то чини важним?

Када сам дошла у Америку, тежила сам да спајам неспојиво кроз музику. То је било скоро немогуће да као Српкиња промовишем нашу традицију и звук на најпознатијим америчким сценама и у медијима.

На позив амбасадорке др. Љиљане Никшић сам 2018, после 17 година први пут дошла у Србију да примим највише дипломатско признање Министарства иностраних послова, *Витез светосавског пацифизма* за промоцију и очување српског културног идентитета. Тада сам схватила да је то фантастичан датум за оба народа и прилика да се сете великог пријатељства које датира још од Великог рата, јер су се Срби и Американци борили против заједничког непријатеља. Још 2014. године покренула сам иницијативу да се на Калемегдану одржи велики концерт, са мојим програмом *Unity Through Diversity* који би изводили оркестар *Бинички* и оркестар и хор *West Point* академије. Надам се да ћу 28 јула 2021. тај сан остварити и да ћемо заједно прославити тај велики дан када се српска застава завиорила над Белом кућом.

Балканску свиту сте снимили са америчким оркестром елитне војне академије West Point. Са њима сте први концерт одржали 2008. године и том приликом сте постали и први уметник у Америци који је са овом академијом потписао уговор, тако да се ваши концерти емитују на државној PBS телевизији.

Од 2008. године имам сталну сарадњу са оркестром и хором *West Point* академије и са њима сам одржала многе концерте. Уговор са *PBS TV* имам од 2009. године и обнавља се сваке две године, последњи који сам потписала важи до краја 2021. У Америци је све па и култура базирана на гледаности и профиту који доносите. Поносна сам што је моја музика постала толико популарна и да је концерт проглашен за најдуже емитован програм у историји *PBS TV* на којем се емитују и концерти Паваротија, Бочелија, Саре Брајтман...

Пре шест година уручена вам је медаља части, велика

државна награда Ellis Island која се додељује за изузетан успех у каријери, филантропски и хуманитарни рад и за везе са земљом порекла. Колико сте поносни на ову награду коју је добило чак седам америчких председника?

Када сам номинована, нисам ни размишљала да ћу то признање добити, јер се оно обично додељује на крају каријере. Када сам добила позив за доделу медаље, заплакала сам јер сам се у том тренутку присетила шта сам све пролазила да бих оставрила своју мисију у којој сам кроз музику промовисала јединство различитих религија, раса и своју српску душу. На дирљивој и свечаној церемонији свирао је оркестар *West Point* академије који у том тренутку није знао да сам ја добитник медаље. Када су прозвали моје име, цео оркестар је устао и аплаудирао, а ја сам се трудила да не заплачем. Тада је на Тајмс Скверу осванула моја слика на великом билборду са медаљом части.

Какав је био осећај, после само годину дана вашег боравка у Америци, закорачити на једну од најчувенијих сцена света какав је Карнеги Хол?

Мој први концерт *My Balkan Soul* у Карнеги Холу десило се 2003. године. Позив за први концерт десило се на једном од малих концерата када сам промовисала *Steinway* клавира, када ми је пришла једна од уредница уметничког програма Карнеги Хола

и понудила сарадњу. Предложила је да имају такозвани *opening* за концерт у јануару 2003. Одмах сам одговорила потврдно, без обзира што у том тренутку нисам имала ни представу шта то значи, нити шта ћу свирати. Пошто је концерт био распродат, убрзо сам добила и позив за следећу годину и тадашњи програм је био *Marina in America*. И тај концерт био је унапред распродат. После овог концерта стигао је позив да сарађујем са америчком телевизијом *PBS* и требало је да прође неколико година да би се цела замисао реализовала.

Да ли је лако било наћи тај уникатни језик којим најлакше разголићујете своју душу, причајући причу о Балкану из улога класичног пијанисте?

Није било лако, али за мене није било компромиса. Осећала сам да ћу изгубити себе и постати *Бритни Спирс за клавиром*, ако прихватим било коју комерцијалну понуду. Имала сам и дивне људе око себе, од мојих *америчких родитеља* до многих фанова који су ми давали снагу да на том путу истрајем. Успех прати храбре, и ето, после доста успона и падова, ја на том путу истрајавам. Оно што у себи носим нико не може да ми узме.

Сви који су прешли океан и настанили се у Северној Америци, били су инспирисани на неки начин Николом Теслом. Да ли се то десило и вама?

Никола Тесла је инспирација многих коју су прешли Атлантис и почели да остварују своје снове. Ово је и даље земља великих снова. Једино на овом тлу могуће је да без икаквих веза остварите свој потенцијал. То се десило и Тесли и Пупину, па све до данашњих дана - Стива Џобса, Била Гејтса, па све до Илона Маска, човека који је вратио Теслино име у медијски врх. Своју композицију *Tesla Journey* извела сам први пут 2013. године, на месту где се налазила последња Теслина лабораторија *Wardencliffe*, која је уз помоћ *online fundraising-a*

ЈОШ 2014. ГОДИНЕ ПОКРЕНУЛА САМ ИНИЦИЈАТИВУ ДА СЕ ПОВОДОМ ДАНА ПРИЈАТЕЉСТВА СРБА И АМЕРИКАНАЦА НА КАЛЕМЕГДАНУ ОДРЖИ ВЕЛИКИ КОНЦЕРТ, СА МОЈИМ ПРОГРАМОМ *UNITY THROUGH DIVERSITY*, КОЈИ БИ ИЗВОДИЛИ ОРКЕСТАР БИНИЧКИ И ОРКЕСТАР И ХОР *WEST POINT* АКАДЕМИЈЕ

успела да постане *Tesla Science Center*. Тада је први пут председник Србије америчком народу поклонили бронзану бисту Николе Тесле на церемонији у част постављања темеља за нови *Тесла центар*. Моју композицију инспирисану Теслом, са оркестратором преточила сам и у *Теслину Рапсодију* за клавир и оркестар. Недавно сам започела рад на опери *Тесла* која би требало да има претпремијеру на Бродвеју у позоришту *La MaMa* крајем 2021. и почетком 2022. године.

Клавир сте почели да свирате веома рано, са само четири године. Шта је то што клавир издваја од свих осталих инструмената?

Моји родитељи су приметили да имам дар за музику још од моје четврте године, па су ме прво одвели у балетску школу *Лујо Давичо*. На часовима сам стално стајала поред корепетитора па је наставница балета препоручила мојим родитељима да ме упишу у музичку школу *Јован Бандур* у Панчеву. Прво сам добила стотинак пластичних клавира, да би ми у седмој години купили пијанино марке *Petrol*. То је била љубав на први поглед и од тада је клавир мој најбољи пријатељ.

Касније је ваш заштитни знак постао провидни клавир. Колико водите рачуна о свом имиџу и ко је данас поносни власник тог чувеног клавира?

Први пут сам свирала на транспарентном клавиру *Schimmel* 2000. године на фестивалу *Ideas Campus* у Словенији. То је уједно била и премијера мог *CD-а My Balkan Soul* који је издала словеначка компанија. Тада сам започела европску турнеју са транспарентним клавиром. Када сам стигла у Америку потписала сам уговор са *Schimmel Pianos USA* да промовишем клавире и тако су они продавани после мојих концерата. Последњи клавир је купио познати рок музичар Лени Кравиц за своју кућу у Калифорнији и тражио је да се потпишем на клавир.

Имали сте много успеха, а да ли сте имали и неке неуспехе, након којих сте губили самопоуздање и можда пожелели да од свега одустанете?

Неуспех је саставни део успеха и онај ко каже да их није имао - не говори истину. Они који немају снагу да издрже на овом путу, врло брзо пропадају и нестају са сцене.

Свирали сте у Белој кући у част бивше прве даме Лоре Буш. Чест сте гост на бројним холивудским свечаностима, на филмским фестивалима, гала забавама срећете се са бројним светским звездама. Кога од њих убрајате међу своје пријатеље?

Учила сам од бољих од себе. Од када сам дошла у Америку, окружила сам се људима са позитивним погледом на живот. После прве премијере *Tesla Journey* мајка Илона Маска је желела да ме упозна. Она је постала најстарији модел који је проглашен лицем *Cover Girl* козметике. Од тада сам пријатељ са породицом Маск, па сам чак била гост и у Илоновом дому за 70. рођендан његове мајке. Такође, блиска сам са бизнис партнером Роберта де Нира, Џејн Розентал, која је заједно са њим основала *Tribeca Film*, па сам тако чест гост на црвеном тепиху и филмским премијерама. Била сам и гост Елтоне Џона на његовом *Oscar Party*-ју. Глорија Стајнем, позната активисткиња у борби за женска права, такође је присуствовала мојим концертима као и породица

Џорџа Клунија. Отац славног глумца, Ник Клуни чак је најављивао моје наступе на *PBS TV*-у. Један од мојих најбољих пријатеља у Америци је садашњи тренер српске кошаркашке репрезентације Игор Кокошков и његова породица чијој деци сам кума.

Музика и Америка донеле су вам и једну за ваш приватни живот веома значајну особу. Како сте упознали свог супруга, чувеног онколога Доналда Брона?

Доналд ме је први пут видео управо на *PBS TV*-у када сам давала интервју после мог првог концерта у Карнеги Холу. Тада је ангажовао своју секретарицу да ме позове да будем специјални гост на пријему на ком су прикуљна средства за локалног политичара. Са својим тадашњим агентом дошла сам да погледам на ком клавиру ћу свирати. Тада сам схватила да је Доналд, као дете руских емиграната који је одрастао у Њујорку, свирао клавир. Све што сам ја тада свирала - он је препознао. Све остало је историја... Од тада смо нераздвојни.

Доналд је пре две године први пут посетио Србију. Какве утиске носи из ваше домовине, да ли је разумео зашто сте опчињени својим коренима?

Да би заједништво у данашњем времену успело, неопходно је да имате исте циљеве и жеље.

Доналд је од почетка нашег заједничког живота био и део моје каријере. Свим срцем је подржавао све моје идеје и схватао моју традицију јер су и његови родитељи били имигранти словенског порекла. Дакле, имамо сличне корене, он као Рус и Американац и ја Српкиња и Американка. Посебно је био срећан што је био уз мене када сам се после 17 година вратила у Србију. Том приликом је уживао у нашем традиционалном гостопримству, трпези, лепотама Београда. Иако смо се тада кратко задржали, нашли смо времена и за уживање уз тамбураше на Скадарлији.

Колико вам је важно да изгледате што природније? Како негујете свој изглед?

Живим као спортиста и врло сам дисциплинована. Стално изучавам здраву исхрану, природне препрате за негу лица и тела (*Stem cell creams*) и неопходну физичку активност. Противник сам естетске хирургије и све на мени је природно.

Поред музике која је ваша прва љубав, волите и спорт. На који начин одржавате витку линију и кондицију?

У Америци сам схватила важност узречице *У здравом телу, здрав дух*, тако да свакодневно идем на пилатес, јогу, пливам и возим бицикл.

Познато је да сте и велики љубитељ моде. С којим модним креаторима сарађујете?

Још од деведесетих година пријатељица сам са Афродитом Бајић, власницом модне куће. Она ме је пратила на мојим првим концертима на *Коларцу*, а њени дизајнери креирали су посебне хаљине за мене. Од тада је наше пријатељство нераскидиво. И данас ми шаљу у Америку посебне моделе. Остварила сам многа партнерства са дизајнерима у Америци, од Ралфа Лорена, Каролине Херере, Оскара де ла Ренте, до нових креатора као што је Вероника Бирд и Ели Тахари. Такође, радо носим моделе наше Роксанде Илинчић, а покојни енглески дизајнер Александар Меквин је и лично дизајнирао црвену хаљину коју сам носила на *PBS TV* концерту. ■